

Recovery-toimintaorientaatio mielenterveyspalveluissa –hanke 2018-2021 (ESR)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten näkemyksiä
Lapin mielenterveyspalveluiden nykytilasta ja
kehittämistarpeista

Mielenterveyden
keskusliitto

LAPIN SAIRAANHOITOPIIRI
LAPPI BUOHCCEDIKŠUNBIIRE

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Valtakunnallinen tutkimus- ja kehittämishanke

Hanke on valtakunnallinen kehittämis- ja tutkimushanke, jolle sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt rahoituksen Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelmasta. Hanke noudattaa sosiaalisen osallisuuden ja köyhyiden torjunnan toimintalinjaa (TL5). Hankkeen toteutusaika on 1.4.2018–31.3.2021.

Osatoteuttajia ovat:

- THL
- Lapin yliopisto (hallinnoija)
- Poske (Lappi)
- Lapin shp
- Etelä-Pohjanmaan shp
- Tays (Pirkanmaan shp)
- FinFami (Mielenterveysomaisten keskusliitto)
- MTKL

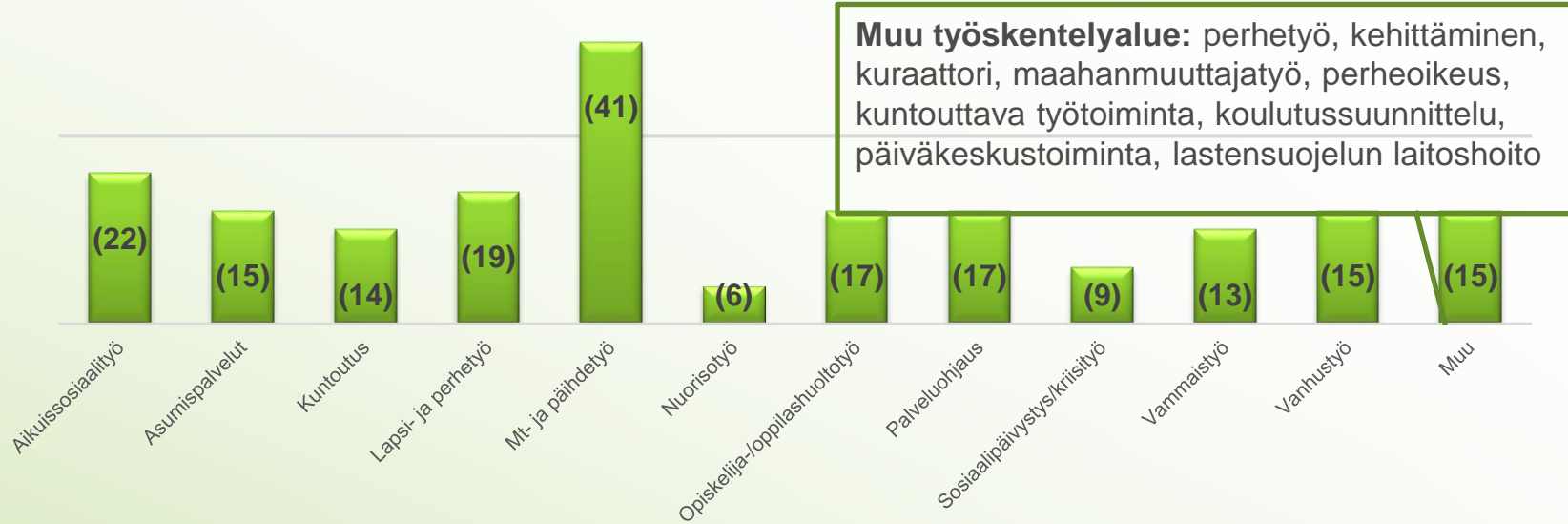
<https://www.ulapland.fi/FI/Kotisivut/Recovery-toimintaorientaatio-mielenterveyspalveluissa>

<https://www.facebook.com/recoveryorientaatiomielenterveyspalveluissa/>

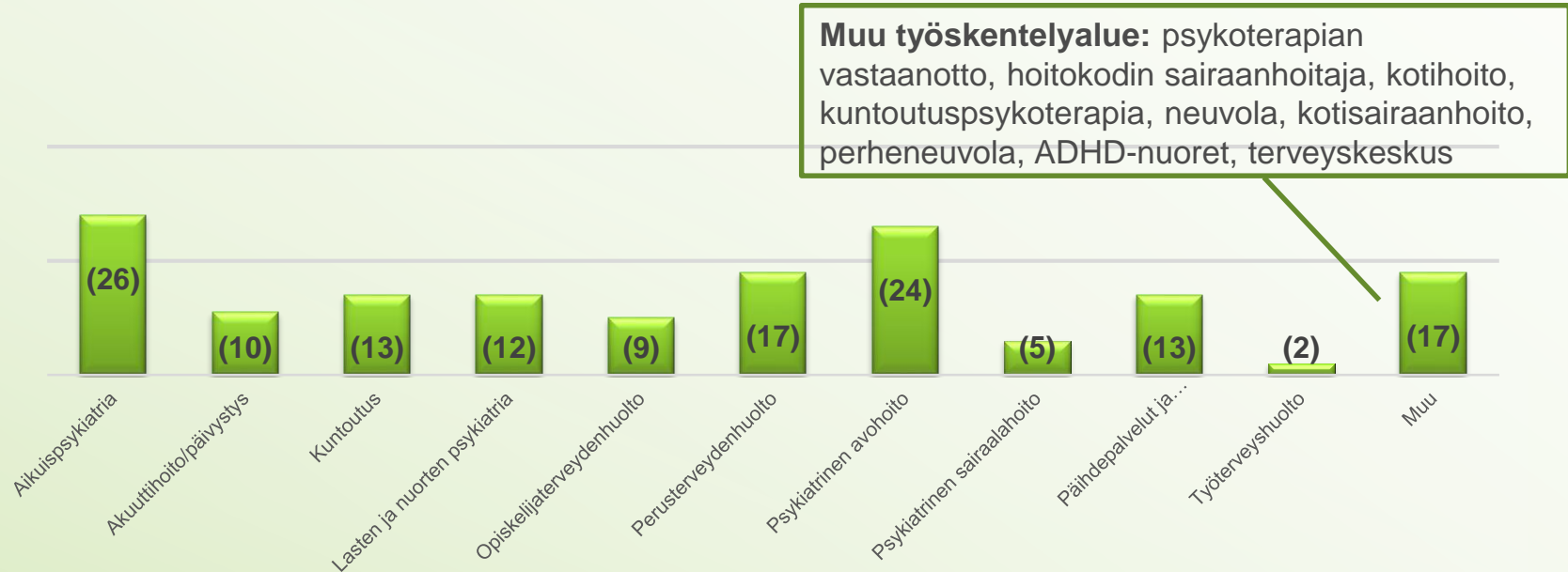
Kyselyyn liittyviä taustatietoja

- Toteutus webropol-kyselynä toukokuussa sekä muistutuskierrokset kesä- ja elokuussa 2019. Kyselylinkki lähetettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille kuntiin, sairaanhoitopiireille, 3. sektorille, yksityisille psykoterapeuteille, asumispalveluihin ja työterveyspalveluihin.
- Vastauksia saapui 29.8.2019 mennessä 150 kpl lähes kaikista Lapin kunnista (pl. kaksi kuntaa)
- Suurin osa vastaajista oli naisia, eli noin 90 % (N 134, miehet N 12). Iältään vastaajat jakautuivat 27–67 ikävuoden välille ja työhistorialtaan muutamasta kuukaudesta 46 vuoden työskentelyyn.
- Vastauksia saatiin sosiaali- ja terveydenhuollon eri työskentelyalueilta
- Suurin osa (85 %) ilmoitti kohtaavansa työssään potilaita/asiakkaita päivittäin tai viikoittain, 9 %:lla potilas-/asiakastyön määrä vaihteli ja 5 % vastaajista ei tee lainkaan potilas- tai asiakastyötä.

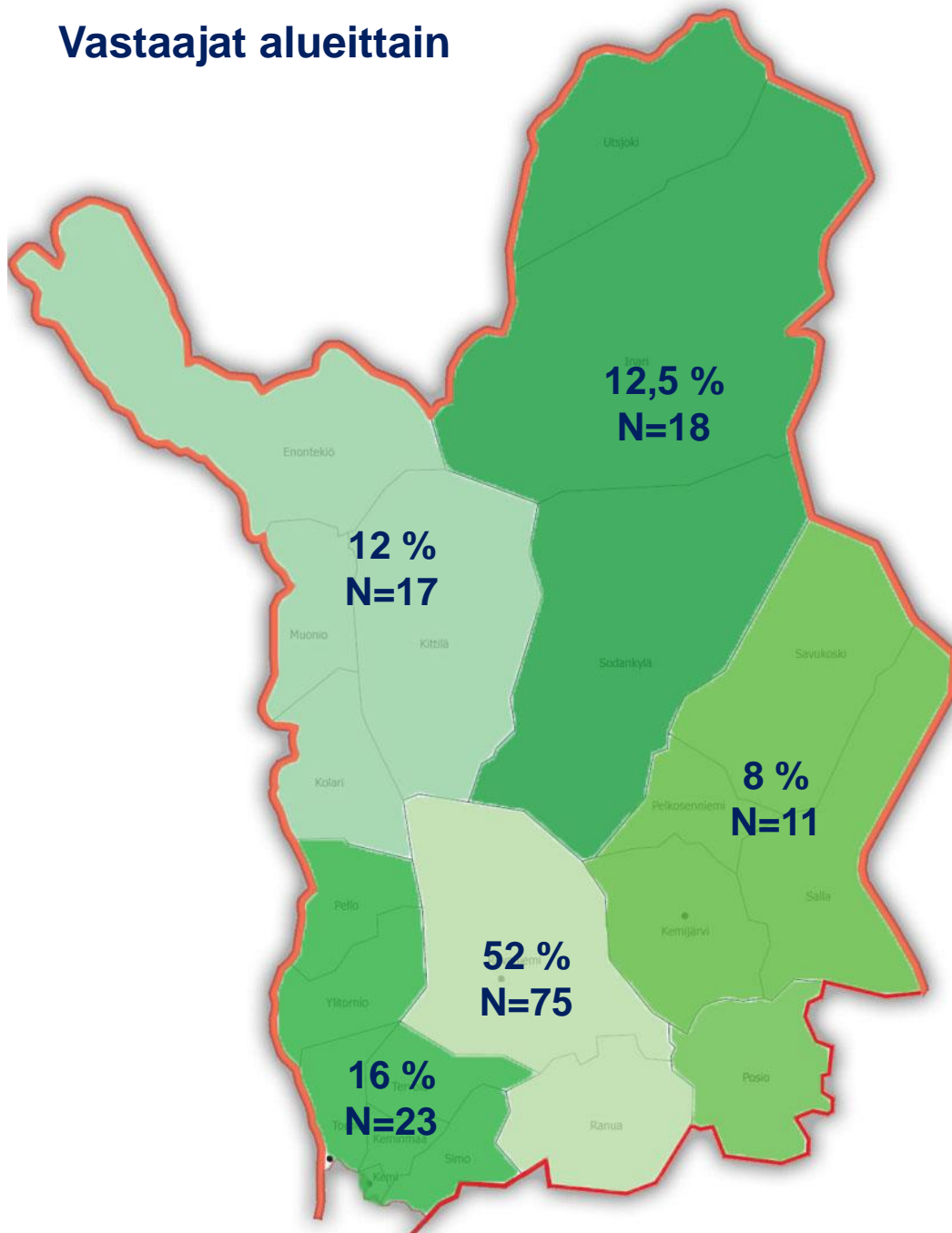
Sosiaalialan ammattilaisten työskentelyalueet

Terveydenhuollon ammattilaisten työskentelyalueet

Vastaajat alueittain

- Tunturi-Lappi 12 % (N=17)
- Pohjois-Lappi 12,5 % (N=18)
- Itä-Lappi 8 % (N=11)
- Rovaniemen seutu 52 % (N=75)
- Kemi-Tornio & Tornionlaakso 16 % (N=23)

■ Vastaajien kokonaismäärä 144

Yhteenveto

- Hoidon/palveluiden saavutettavuutta arvioivat kriittisimmin Rovaniemen seudun ammattilaiset. Puolet kyselyyn vastanneista Rovaniemen seudun työntekijöistä arvioi, että potilas/asiakas pääsee tarvitsemaansa hoitoon/palveluihin viivytyksettä silloin tällöin tai ei koskaan.
- Myönteisimmin kieleen ja kulttuuriin liittyvien asioiden toteutumista arvioivat Rovaniemen sekä Kemi-Tornion ja Tornionlaakson alueiden ammattilaiset. Kriittisimmät arviot antoivat Itä- ja Pohjois-Lapin ammattilaiset.
- Asiointi- ja yhteydenottotavat ovat edelleen hyvin perinteisiä ja virka-aikaisia (pl.päivystys, kiireelliset tilanteet)
- Ammattilaisten tietoisuus siitä, huomioidaanko eri ikäryhmien tarpeita viestintämateriaaleissa ja ovatko verkkosivut yhteensopivia erilaisten teknisten apuohjelmien kanssa, oli vähäistä. Valtaosa valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Tietoisuus siitä, onko mielenterveyspalveluita koskevat tiedot esitetty muussa kuin tekstimuodossa tai muulla kuin suomen kielellä, oli vähäistä.
- Ammattilaisten sähköisten palvelujen käyttö potilas-/asiakastyössä ja ammattilaisten välillä on vielä suhteellisen vähäistä.

Yhteenveto

- Enemmistö ammattilaisista arvioi, etteivät mielenterveyden avopalvelut eivätkä erikoistason mielenterveyspalvelut ole riittäviä.
- Noin 60 % ammattilaisista arvioi, ettei potilas/asiakas saa tarvitsemaansa hoitoa yhdestä paikasta.
- Enemmistö kaikkien työskentelyalojen ammattilaisista arvioi, ettei kaikille potilaille/asiakkaille kyetä järjestämään tarpeenmukaisia mielenterveyspalveluja asuinpaikasta riippumatta.
- Yli 60 % kaikkien työskentelyalojen ammattilaisista arvioi, ettei potilaille/asiakkaille pystytä järjestämään heidän kielensä ja kulttuurinsa mukaisia mielenterveyspalveluja.
- Noin 75 % vastaajista on sitä mieltä, etteivät ennaltaehkäisevät ja varhaisen puuttumisen toimet ole nykyisellään riittäviä.

Yhteenveto

- Kyselyyn vastanneet Rovaniemen seudun ammattilaiset arvioivat kriittisimmin mielenterveyspalveluiden ennaltaehkäisevien ja varhaisen puuttumisen toimien sekä mielenterveyden avopalveluiden riittävyttä nykyisellään. Rovaniemen seudun ammattilaisista myös hieman yli puolet arvioi, ettei hoitoa/palveluita järjestetä matalan kynnyksen periaatteella. Muiden seutukuntien osalta arviot olivat myönteisempiä.
- Kemi-Tornion ja Tornionlaakson ammattilaiset arvioivat muita seutukuntia myönteisemmin kykyä järjestää kaikille potilaille/asiakkaille tarpeenmukaiset mielenterveyspalvelut asuinpaikasta riippumatta sekä kykyä järjestää potilaille/asiakkaille heidän kielensä ja kulttuurinsa mukaiset mielenterveyspalvelut.
- Organisaation sisäisten hoito-/palveluketjujen sujuvuutta arvioitiin selvästi myönteisemmin kuin hoito-/palveluketjujen sujuvuutta organisaation ulkopuolisten toimijoiden kanssa.
- Alueellisessa vertailussa myönteisimmin hoito- ja palveluketjujen oikea-aikaisuutta arvioivat Kemi-Tornion & Tornionlaakson ja Tunturi-Lapin ammattilaiset. Kriittisimmin oikea-aikaisuutta arvioivat Pohjois-Lapin ja Rovaniemen ammattilaiset.

Yhteenveto

- Kokonaisuudessaan potilaan/asiakkaan voimavarat kartoitetaan, hänen vahvuuksia ja voimavaroja tuetaan sekä elämäntilanne huomioidaan aina tai usein jokaisella työskentelyalalla.
- Kokemusasiantuntijoiden ja kehittäjäasiakkaiden hyödyntäminen hoidossa tai palveluissa oli vähäistä jokaisen seutukunnan alueella.
- Organisaation sisäistä ammattilaisten välistä yhteistyötä arvioitiin selvästi myönteisemmin kuin ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä.
- Noin 70 % kaikista vastanneista ammattilaisista arvioi, että henkilöstöllä on riittävästi mielenterveyteen liittyvää osaamista ja tietoa erilaisista mielenterveyspalveluista.

Ammattilaisten näkemyksiä palveluista

- *”... pitäisi tehostaa mielenterveyspalvelujen valikoimaa - oma MT toimisto on ylikuormitettu, samoin kunnan psykologit ja muut asiantuntijat. Erikoissairaanhoidotasoiselle palvelulle olisi erityisen paljon tarvetta.”*
- *”Lastensuojelussa terapioiden saanti kestää, samoin lasta ei oteta hoitoon osastolle vaikka perhe sairastuu ympärillä”*
- *”Saamenkielisiä palveluita ei juurikaan ole. Asiakkaat ei juurikaan halua tulkkia. Saamenkielisille on keksityt uudissanat outoja.”*
- *Usein jonotusajat esim. mielenterveyspalveluihin (varsinkin esim. terapiaan tai nepsy-tutkimuksiin) ovat kohtuuttoman pitkät ja asiakkaalta vaaditaan palveluihin sitoutumista/aikavaroituksille tulemistä, vaikka psyykinen ym. vointi olisi huono. Kun asiakas ei tule muutamalle ajalle, todetaan, ettei hän sitoutunut palveluihin ja jäädään odottamaan hänen yhteydenottoaan, johon hän todennäköisesti on kykenemätön.*

Ammattilaisten näkemyksiä palveluista

- *”Opiskeluhuollon psykologin palvelut eivät toteudu kaikille liian vähäisen psykologien määrän vuoksi ”*
- *”Etenkin lapsille ja nuorille on tavallista olla sosiaalisessa mediassa ja käyttää sovelluksia, joissa oppilashuoltokin voisi olla mukana jollakin tavalla. Kasvokkain juttelemaan tuleminen voi olla haastavaa ja tätä kautta voisi olla matalampi kynnys ottaa yhteyttä vaikeissa asioissa. Usein verkkosivut on suunnattu aikuisille ja myös lapsilla itsellään on oikeus tulla oppilashuollon palvelujen piiriin alkuun myös vanhempien tietämättä.”*
- *”Verkossa toteutettavat palvelut toimivat hyvin ainakin muun työskentelyn tukena. Minulla ei ole siitä kokemusta, että ne korvaisivat kokonaan tapaamiset kasvokkain”*

Ammattilaisten näkemyksiä palveluista

- *”Myös julkisen puolen olisi hyvä ottaa käyttöön esim. chat- lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut (mitä esim. Terveystalo yksityisenä toteuttaa). Chat-lääkäriä pystyisi myös hoitaja käyttämään konsultaatioapuna mikä vähentää ohjaamista vastaanotoille ja asiat saadaan nopeasti hoidettua.”*
- *”Mahdollisuutta etätyöhön ja etävastaanottoon tulisi kehittää. Lämpärin käyttö on toistaiseksi mahdotonta juuri tietosuojaan liittyvistä syistä - näin väitetty. Turvapostin käyttö helpommaksi ja varmemmaksi”*
- *”Sujuva saavutettavuus asiainnissa tärkeää. erilaisia vaihtoehtoja yhteydenottamiseen.*
- *Helppokäyttöisemmiksi, niiden tulisi tavoittaa myös syrjäseuduilla asuvat paremmin”*
- *Esimerkiksi kotikäynnit kuvapuhelimella, säästäisi matkakuluissa*
- *Varmaan jonkinlaiset yhteistyökumppaneiden väliset yhteiset portaalit voisivat olla hyviä, mutta edelleen tässä pikku kylässä meillä toimii palaverikäytäntö hyvin. Kaikki toimijat ovat fyysisesti aika lähekkäin joten palaverit on aika helppo saada kasaan.*

Ammattilaisten näkemyksiä palveluista

- *”Tällä hetkellä mt-palvelut ovat täysin riittämättömät. Matalan kynnyksen palveluja ei ole tarpeeksi. Jonotusajat mt-palveluihin ovat liian pitkät. Ensikäynnille voi päästä nopeastikin, mutta sen jälkeen ihmiset joutuvat jonottomaan hoitoa jopa useita kuukausia (joku jopa vuoden). Nämä sisäiset jonot eivät näy hoitotakuussa. Resurssit ovat riittämättömät ja työntekijät uupuvat työssään. Ihmisiä siirretään työntekijöiden omiin jonoihin, jolloin vastuu jonottamisesta siirtyy yksittäiselle työntekijälle*
- *”ei pystytä siirtämään erikoissairaanhoidosta mihinkään perustason palveluun, koska sellaista ei ole muuta kuin terveystakeskus, jossa taas ei ole tarvittavaa mt-osaamista ja resurssia. Tämä osaltaan ruuhkauttaa erikoissairaanhoidon ja tulee kunnille kalliiksi ja asiakkaat kärsii.”*
- *”Asiakkaiden tulee olla aika hyvässä kunnossa, jotta hän kykenee asioimaan/sitoutumaan mielenterveyspalveluihin. Mielenterveyspalveluiden tulisi tulla asiakkaan luo, sekä kynnyksen oltava matalampi. Hoito voi katketa jonotuksen vuoksi, asiakkaat eivät jaksaa jonottaa palveluita eivätkä he myöskään aina jaksaa työntekijöiden jatkuvaa vaihtuvuutta. Asiakkaan tarvitsevat enemmän rinnallakulkijaa, prosesseissa tulisi katsoa asiakkaan tilannetta laajemmasta näkökulmasta. Mielenterveyspalveluista toiseen siirtyminen on myös vaikeaa ja eri palveluiden sisältö ei ole edes verkostoilla tiedossa. Palveluiden ulkopuolelle jää sellaisia jotka todella paljon tarvitsisivat mielenterveyspalveluita, heillä voi olla sairauksiensa vuoksi vaikea sitoutua/hakeutua oikeiden palveluiden piiriin.”*

Mitä pitäisi kehittää?

- *Mielestäni erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita tulisi kehittää, erityisesti perusterveydenhuollossa. Perusterveydenhuollon resurssit eivät riitä, jolloin lapset lähetetään erikoissairaanhoidon, joka myös tukkeutuu ja hoitoa joutuu odottelemaan kohtuuttoman pitkään. Mielestäni esimerkiksi kouluissa voisi työskennellä toimintaterapeutteja, psykiatrisia sairaanhoitajia yms. ammattilaisia, jolloin apu mielenterveyden haasteissa olisi oikea-aikaisempaa ja matalalla kynnyksellä tapahtuvaa ja erikoissairaanhoidon ei ruuhkautuisi ja ongelmia voisi ennaltaehkäistä, kun tuki olisi jo arjessa tapahtuvaa.*
- *”Saada vanha leima pois mielenterveys- ja päihdetyöstä. Että myös nämä palvelut koskevat kaikkia ihmisiä, ja ymmärretään, että voivat koskettaa ketä vain. Että ne tulisivat normaaliksi osaksi muita sos.- ja terv. palveluita.”*
- *”Kehittämisessä pitäisi panostaa varhaiseen tukeen ja matalankynnyksen toimintaan.”*
- *”Ryhmämuotoisten, turvalliset kanavat toteutukseen. Osaamista, koulutusta, osaamisen käyttöönoton kertausta. Chat-palvelua mielenterveystyöhön: Miepä-triageen chat-kanava ja resurssi.”*
- *Riittävästi työntekijöitä, markkinointi (esim. sosiaalinen media), entistä tiiviimpi yhteistyö eri viranomaisten kesken ja pois poteroitumisen mallista*

Lopuksi

- ”Ammattilaisen näkökulmasta yhteistyö selkeää, jos prosessit ja niihin liittyvä tehtäväydin yhteisesti sovittu ja pelittää yhteistyökumppaneiden kanssa. Asiakkaan yksityisyyden ja kaikille yhteisen jakamisen rajapinnoissa työskentely oltava tiedostavaa, ammatillista ja asiakasta arvostavaa - riippumatta onko kyse kolmannesta sektorista tai palveluntuottajasta tai palvelusta yleensä. Mielestäni asiakkaita kuullaan entistä enemmän hoidossa ja palvelujen järjestämisessä, vaihtoehtojen monipuolisuus helpottaa alueella tuen ja avun järjestämiseksi tai saavuttamiseksi. Tärkeintä on saada ensin selville mitä asiakas/potilas aluksi ensisijaisesti tarvitsee, ja minkä avun/hoidon/tuen saamiseen voimavarat aluksi riittää. Potilailla/asiakkailta voi tulla myös hoito- tai palveluähky ja voi väsyttää toimintakyvyttömäksi. Asia kerrallaan riittää joskus, ja joskus kaikki kerralla. Ammatillainen tiedostaa eron, jos asiakas/ potilas itse ei määrittele ajankohtia muutoksille (hoito, tuki, palvelut). Asiakkaita /potilaita tulee jokaisen ammattilaisen ohjata ns. tavalliseen elämän piiriin, alueen eri kohtaamispaikoille, liikunta ja kulttuuritapahtumiin. Kuntalaisena käyttämään avoimia ja maksullisia toimintoja. Palvelut ja kohtaamispaikat eivät saisi olla ainoita tapahtumia arjessa, tulisi ohjata myös tavanomaisiin paikkoihin kuntalaisten joukkoon (elokuvat, teatteri, kauppakeskus, markkinat, uimahalli, kansalaisopiston kurssit jne). Erityisyyden vahvistaminen on joskus ok (yhdistykset, järjestöt yms) mutta joskus se voi eriyttää ja eristää tavallisesta ja ihan hyvästä arjesta.”

❖ Hoidon/palveluiden saavutettavuus

viivytyksettömyys
esteettömyys
eri väestöryhmien tarpeet

Kieleen ja kulttuuriin liittyvien asioiden huomioiminen

erityispiirteet
mahdollisuus asioida omalla kielellä
mahdollisuus hyödyntää tulkkia

Keskeää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hoidon/palveluiden saavutettavuus alueen mukaan

	Potilaat/asiakkaat pääsevät tarvitsemaansa hoitoon/palveluihin viivytyksettä. *				Esteettömyys (fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset erityispiirteet) huomioidaan hoidon/palveluiden toteuttamisessa.				Hoidossa/palveluissa huomioidaan eri väestöryhmien (esim. ikäihmiset, saamenkieliset, vammaiset, maahanmuuttajat) tarpeet.			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	50	36	50	36	69	50	31	22	69	48	31	22
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	81	17	19	19	86	18	14	3	67	14	33	7
Itä-Lappi	73	8	27	3	91	10	9	1	80	8	20	2
Pohjois-Lappi	83	15	17	3	78	14	22	4	78	14	22	4
Tunturi-Lappi	71	12	29	5	82	14	18	3	71	12	29	5
Yhteensä	63	88	37	51	76	106	24	33	71	96	29	40

Kieleen ja kulttuuriin liittyvien asioiden toteutuminen alueen mukaan

	Hoidossa/palveluissa huomioidaan potilaan/asiakkaan kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityispiirteet.				Potilaalla/asiakkaalla on mahdollisuus saada palveluja omalla kielellään. *				Hoidossa/palveluissa on mahdollisuus hyödyntää tulkkia. *			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	79	53	21	14	75	51	25	17	78	53	22	15
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	81	17	19	4	71	29	29	6	81	17	19	4
Itä-Lappi	64	7	36	4	46	5	55	6	46	5	55	6
Pohjois-Lappi	71	12	29	5	41	7	59	10	65	11	35	6
Tunturi-Lappi	77	13	24	4	65	11	35	6	56	9	44	7
Yhteensä	77	102	23	31	66	89	34	45	71	95	29	38

❖ Mielenterveyspalveluihin liittyvän viestinnän/tiedottamisen toteutuminen

Tiedot mt-palveluista löytyvät helposti

Tiedot mt-palveluista on esitetty selkokielellä

Organisaatiosi yhteystiedot löytyvät helposti

Viestinnässä hyödynnetään sosiaalista mediaa

Viestintämateriaalia eri ikäryhmien tarpeisiin

Verkkosivut ovat sopivat apuohjelmien kanssa

Tiedot muussa kuin tekstimuodossa

Tiedot eri kielillä

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Viestinnän toteutuminen ammattilaisen alueen mukaan 1/3

	Tiedot mt-palveluista löytyvät helposti.						Tiedot mt-palveluista on esitetty selkokielellä.						Organisaatiosi yhteystiedot löytyvät helposti.					
	kyllä		ei		eos		kyllä		ei		eos		kyllä		ei		eos	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	49	35	38	27	13	9	40	29	25	18	33	24	71	51	24	17	4	3
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	82	18	5	1	14	3	50	11	5	1	46	10	96	21	5	1	0	0
Itä-Lappi	36	4	55	6	9	1	18	2	55	6	27	3	36	4	64	7	0	0
Pohjois-Lappi	88	15	6	1	6	1	59	10	18	3	24	4	82	14	12	2	6	1
Tunturi-Lappi	71	12	12	2	18	3	47	8	35	6	18	3	77	13	12	2	12	2
Yhteensä	61	84	27	37	12	17	43	60	25	34	32	44	74	103	21	29	4	6

Viestinnän toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 2/3

	Viestinnässä hyödynnetään sosiaalista mediaa.						Viestintämateriaaleissa huomioidaan eri ikäryhmien tarpeet (esim. lapset, ikäihmiset).						Verkkosivut ovat yhteensopivat teknisten apuohjelmien (esim. näkövammaisten ruudunlukuohjelmat) kanssa.					
	kyllä		ei		eos		kyllä		ei		eos		kyllä		ei		eos	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	22	16	46	33	29	21	19	14	31	22	43	31	4	3	15	11	78	56
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	32	7	41	9	27	6	41	9	27	6	32	7	5	1	32	7	64	14
Itä-Lappi	36	4	46	5	18	2	18	2	36	4	46	5	0	0	46	5	55	6
Pohjois-Lappi	35	6	59	10	6	1	35	6	24	4	41	7	0	0	18	3	82	14
Tunturi-Lappi	29	5	41	7	24	4	12	2	29	5	59	10	0	0	18	3	77	13
Yhteensä	27	38	46	64	25	34	24	33	30	41	43	60	3	4	21	29	74	103

Viestinnän toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 3/3

	Tiedot on esitetty myös muussa kuin tekstimuodossa (esim. ääni/video).						Tiedot on esitetty myös muulla kuin suomen kielellä.					
	kyllä		ei		eos		kyllä		ei		eos	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	1	1	39	28	57	41	11	8	31	22	56	40
Kemi-Tornio & Tornion-laakso	0	0	59	13	36	8	0	0	64	14	32	7
Itä-Lappi	9	1	82	9	9	1	0	0	73	8	27	3
Pohjois-Lappi	0	0	53	9	47	8	18	3	29	5	53	9
Tunturi-Lappi	6	1	47	8	47	8	18	3	41	7	35	6
Yhteensä	2	3	48	67	48	66	10	14	40	56	47	65

Ammattilaisten sähköisten viestintäpalveluiden käyttö potilas/asiakastyössä

Chat

Sähköinen ajanvaraus

Sähköinen yhteydenotto

Verkkoneuvonta

Etävastaanotto/kuvapuhelin

Muu

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Viestintään liittyvien sähköisten palvelujen käyttö potilas-/asiakastyössä työskentelyalueen mukaan 1/2

	Chat				Potilaan/asiakkaan sähköisten yhteydenotto-lomakkeiden vastaanottaminen				Sähköinen ajanvaraus			
	päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	9	6	91	62	6	4	94	65	15	10	86	59
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	5	1	95	20	9	2	91	20	9,5	2	90,5	19
Itä-Lappi	9	1	91	10	0	0	100	11	0	0	100	11
Pohjois-Lappi	0	0	100	17	12	2	88	15	24	4	77	13
Tunturi-Lappi	6	1	94	15	31	5	69	11	19	3	81	3
Yhteensä	7	9	93	124	10	13	90	122	14	19	86	115

Viestintään liittyvien sähköisten palvelujen käyttö potilas-/asiakastyössä ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 2/2

	Verkkoneuvonnan kysymyksiin vastaaminen				Kuvapuhelinpalvelu/ etävastaanotto				Muu			
	päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	3	2	97	67	9	6	91	63	24	5	76	16
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	10	2	91	19	5	1	96	21	43	3	57	5
Itä-Lappi	0	0	100	11	0	0	100	11	0	0	100	3
Pohjois-Lappi	0	0	100	17	0	0	100	17	33	1	67	2
Tunturi-Lappi	0	0	100	15	7	1	93	14	25	1	75	3
Yhteensä	3	4	97	129	6	8	94	126	26	10	74	28

Muita potilas-/asiakastyössä käytössä olevia sähköisiä palveluja: puhelin, Whatsapp, sähköposti, Skype, Wilma, videoneuvottelu

Ammattilaisten välisten sähköisten palveluiden käyttö

Chat

Skype ym

Sähköinen tiedonsiirto

Työparipyyntö

Konsultaatio (verkko/kuvapuhelin)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Ammattilaisten välisten sähköisten palvelujen käyttö työskentelyalueen mukaan 1/2

	Chat				Pikaviesti- ja videopuhelupalvelut (esim. Skype for Business, Microsoft Teams, Google Hangouts)				Sähköinen tiedonsiirto			
	päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	13	9	87	61	30	21	70	49	40	28	60	42
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	0	0	100	22	9	2	91	20	46	10	55	12
Itä-Lappi	0	0	100	11	0	0	100	11	18	2	82	9
Pohjois-Lappi	6	1	94	16	12	2	88	15	24	4	77	13
Tunturi-Lappi	0	0	100	13	29	4	71	10	50	8	50	8
Yhteensä	8	10	93	123	22	29	78	105	38	52	62	84

Ammattilaisten välisten sähköisten palvelujen käyttö työskentelyalueen mukaan 2/2

	Työparipyyntö				Verkkokonsultaatio				Kuvapuhelinkonsultaatio			
	päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan		päivittäin/ viikoittain		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	14	10	86	60	6	4	94	63	0	0	100	68
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	18	4	82	18	9	2	91	20	0	0	100	22
Itä-Lappi	0	0	100	11	0	0	100	11	0	0	100	11
Pohjois-Lappi	0	0	100	16	0	0	100	17	6	1	94	16
Tunturi-Lappi	6	1	94	15	7	1	93	14	0	0	100	15
Yhteensä	11	15	89	120	5	7	95	125	1	1	99	132

Hoidon/palveluiden saatavuuden toteutuminen

Mt-palvelujen ennaltaehkäisevät ja varhaisen puuttumisen toimet ovat nykyisellään riittäviä

Mielenterveyden avopalvelut ovat nykyisellään riittäviä. *

Hoito/palvelut järjestetään matalan kynnyksen periaatteella. *

Erikoistason mt-palveluita on riittävästi saatavilla. *

Potilas/asiakas saa tarvitsemansa hoidon/palvelut yhdestä paikasta. *

Hoidossa/palveluissa hyödynnetään monikanavaisuutta (esim. sähköiset palvelut).

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hoidon/palveluiden saatavuuden toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 1/4

	Mt-palvelujen ennaltaehkäisevät ja varhaisen puuttumisen toimet ovat nykyisellään riittäviä.				Mielenterveyden avopalvelut ovat nykyisellään riittäviä. *				Hoito/palvelut järjestetään matalan kynnyksen periaatteella. *			
	jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	17	12	83	59	17	12	83	59	48	34	52	37
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	32	7	68	15	41	9	59	13	68	15	32	7
Itä-Lappi	20	2	80	8	50	5	50	5	70	7	30	3
Pohjois-Lappi	25	4	75	12	38	6	63	10	81	13	19	3
Tunturi-Lappi	47	8	53	9	59	10	41	7	82	14	18	3
Yhteensä	24	33	76	103	31	42	69	94	61	83	39	53

Hoidon/palveluiden saatavuuden toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 2/4

	Erikoistason mt-palveluita on riittävästi saatavilla. *				Potilas/asiakas saa tarvitsemansa hoidon/palvelut yhdestä paikasta. *				Hoidossa/palveluissa hyödynnetään monikanavaisuutta (esim. sähköiset palvelut).			
	jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	23	16	78	55	30	21	70	50	32	21	68	45
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	59	13	41	9	59	13	41	9	15	3	85	17
Itä-Lappi	20	2	80	8	50	5	50	5	30	3	70	7
Pohjois-Lappi	31	5	69	11	38	6	63	10	38	6	63	10
Tunturi-Lappi	41	7	59	10	44	7	56	9	25	4	75	12
Yhteensä	32	43	68	93	39	52	62	83	29	37	71	91

Jatkoa hoidon/palveluiden saatavuuden toteutuminen

- henkilöstöllä on riittävästi osaamista
- henkilöstöllä on riittävästi tietoa palveluista
- kaikenikäisille pystytään järjestämään tarpeenmukaiset palvelut
- tarpeenmukaiset asuinpaikasta riippumatta
- kielen ja kulttuurin mukaiset
- mukauttaminen eri väestöryhmien tarpeisiin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hoidon/palveluiden saatavuuden toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 3/4

	Henkilöstöllä on riittävästi mielenterveyteen liittyvää osaamista.				Henkilöstöllä on riittävästi tietoa erilaisista mt-palveluista.				Kaikenikäisille potilaille/asiakkaille kyetään järjestämään tarpeenmukaiset mt-palvelut.			
	jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	64	45	36	25	63	45	37	26	37	26	63	45
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	71	15	29	6	77	17	23	5	55	12	46	10
Itä-Lappi	70	7	30	3	60	6	40	4	30	3	70	7
Pohjois-Lappi	63	10	38	6	75	12	25	4	44	7	56	9
Tunturi-Lappi	81	13	19	3	75	12	25	4	44	7	56	9
Yhteensä	68	90	32	43	68	92	32	43	41	55	59	80

Hoidon/palveluiden saatavuuden toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 4/4

	Kaikille potilaille/asiakkaille kyetään järjestämään tarpeenmukaiset mt-palvelut asuinpaikasta riippumatta.				Potilaille/asiakkaille pystytään järjestämään heidän kielensä ja kulttuurinsa mukaiset mt-palvelut.				Palveluja voidaan mukauttaa eri väestöryhmien tarpeisiin (esim. ikäihmiset, saamenkieliset, vammaiset, maahanmuuttajat).			
	jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä		jokseenkin/täysin samaa mieltä		jokseenkin/täysin eri mieltä	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	27	19	73	51	36	24	64	42	40	27	60	41
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	50	11	50	11	50	11	50	11	46	10	55	12
Itä-Lappi	20	2	80	8	20	2	80	8	20	2	80	8
Pohjois-Lappi	25	4	75	12	19	3	81	13	38	6	63	10
Tunturi-Lappi	38	6	63	10	36	5	64	9	47	7	53	8
Yhteensä	31	42	69	92	35	45	65	83	40	52	60	79

Hoito- ja palveluketjujen toimivuus

-oikea-aikaisuus

-sujuvuus organisaation sisällä

-sujuvuus muiden toimijoiden kanssa

-sujuvuus omien asiakkaiden kanssa

-ilman katkoksia

-työntekijöiden vaihtuvuus

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Hoito-/palveluketjuihin liittyvien asioiden toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 1/2

	Hoito-/palveluketjut ovat oikea-aikaisia.				Hoito-/palveluketjut toimivat sujuvasti organisaatiosi sisällä.				Hoito-/palveluketjut toimivat sujuvasti organisaatiosi ulkopuolisten toimijoiden kanssa.			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	39	27	61	42	63	43	37	25	38	26	62	43
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	68	15	32	7	73	16	27	6	64	14	36	8
Itä-Lappi	50	5	50	5	70	7	30	3	50	5	50	5
Pohjois-Lappi	31	5	69	11	56	9	44	7	50	8	50	8
Tunturi-Lappi	69	11	31	5	81	13	19	3	44	7	56	9
Yhteensä	47	63	53	70	67	88	33	44	45	60	55	73

Hoito-/palveluketjuihin liittyvien asioiden toteutuminen ammattilaisen työskentelyalueen mukaan 2/2

	Hoito-/palveluketjut toimivat sujuvasti asiakaskuntasi kohdalla. *				Hoito-/palveluketjut toimivat ilman katkoksia. *				Työntekijät vaihtuvat potilaan/asiakkaan hoito-/palveluketjuissa.			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	42	29	58	40	30	21	70	48	54	37	46	32
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	73	16	27	6	65	13	35	7	32	7	68	15
Itä-Lappi	60	6	40	4	40	4	60	6	60	6	40	4
Pohjois-Lappi	56	9	44	7	47	7	53	8	50	8	50	8
Tunturi-Lappi	69	11	31	5	50	8	50	8	44	7	56	9
Yhteensä	53	71	47	62	41	53	59	77	49	65	51	68

Potilaan/asiakkaan osallisuus

- yksilölliset tarpeet ja tavoitteet
- itseä koskevat arvioinnit (oire)
- voimavarat
- vahvuuksien tukeminen
- elämäntilanne
- lähiyhteisön tuki
- omaisten tuki
- monikanavaiset palvelut
- mahdollisuus vaikuttaa
- palautteen anto

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Potilaan/asiakkaan osallisuuden toteutuminen työskentelyalueen mukaan 1/5

	Hoito/palvelut toteutetaan potilaan/asiakkaan yksilöllisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaan				Potilaalla/asiakkaalla on mahdollisuus osallistua itseään koskevien arviointien tekemiseen (esim. oirearvioinnit)				Potilaan/asiakkaan voimavarat kartoitetaan			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	76	55	24	17	83	58	17	12	82	59	18	13
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	91	19	10	2	90	18	10	2	95	20	5	1
Itä-Lappi	91	10	9	1	82	9	18	2	82	9	18	2
Pohjois-Lappi	88	14	13	2	94	15	6	1	100	16	0	0
Tunturi-Lappi	88	14	13	2	100	16	0	0	94	15	6	1
Yhteensä	82	112	18	24	87	116	13	17	88	119	13	17

Potilaan/asiakkaan osallisuuden toteutuminen työskentelyalueen mukaan 2/5

	Potilaan/asiakkaan vahvuuksia ja voimavaroja tuetaan				Potilaan/asiakkaan elämäntilanne huomioidaan				Hoidossa/palveluissa hyödynnetään potilaan/asiakkaan lähiyhteisön tuki			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	86	61	14	10	94	68	6	4	60	43	40	29
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	95	20	5	1	81	17	19	4	86	18	14	3
Itä-Lappi	91	10	9	1	100	11	0	0	73	8	27	3
Pohjois-Lappi	94	15	6	1	94	15	6	1	56	9	44	7
Tunturi-Lappi	100	16	0	0	100	16	0	0	69	11	31	5
Yhteensä	90	122	10	13	93	127	7	9	65	89	35	47

Potilaan/asiakkaan osallisuuden toteutuminen työskentelyalueen mukaan 3/5

	Hoidossa/palveluissa huomioidaan omaisten/läheisten tuki				Potilaalle/asiakkaalle tarjotaan monikanavaisia palveluja (esim. sähköiset palvelut)				Potilaalla/asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa hoitoon/palveluihin			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	63	45	37	26	39	28	61	43	71	50	29	20
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	86	18	14	3	26	5	74	14	81	17	19	4
Itä-Lappi	82	9	18	2	27	3	73	8	64	7	36	4
Pohjois-Lappi	60	9	40	6	31	5	69	11	73	11	27	4
Tunturi-Lappi	69	11	31	5	19	3	81	13	75	12	25	4
Yhteensä	69	92	31	42	33	44	67	89	73	97	27	36

Potilaan/asiakkaan osallisuuden toteutuminen työskentelyalueen mukaan 4/5

	Potilaalla/asiakkaalla on mahdollisuus antaa hoidosta/palveluista palautetta				Potilaalla/asiakkaalla on mahdollisuus osallistua itseään koskevien tietojen kirjaamiseen/dokumentointiin				Hoidossa/palveluissa tuetaan potilaita/asiakkaita sosiaaliseen kanssakäyntiin			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	86	61	14	10	44	30	57	39	80	57	20	14
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	95	20	5	1	56	10	44	8	95	20	5	1
Itä-Lappi	91	10	9	1	9	1	91	10	100	11	0	0
Pohjois-Lappi	69	11	31	5	31	5	69	11	81	13	19	3
Tunturi-Lappi	100	16	0	0	40	6	60	9	94	15	6	1
Yhteensä	87	118	13	17	40	52	60	77	86	116	14	19

Potilaan/asiakkaan osallisuuden toteutuminen työskentelyalueen mukaan 5/5

	Hoidossa/palveluissa hyödynnetään kokemusasiantuntijoita ja kehittäjäasiakkaita				Ammattilaiset ohjaavat potilaat/asiakkaat vertaistuen piiriin			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	28	19	73	50	54	38	47	33
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	32	6	68	13	65	13	35	7
Itä-Lappi	18	2	82	9	46	5	55	6
Pohjois-Lappi	13	2	87	13	69	11	31	5
Tunturi-Lappi	40	6	60	9	50	8	50	8
Yhteensä	27	35	73	94	56	75	44	59

Ammattilaisten välisen yhteistyön toteutuminen työskentelyalueen mukaan 1/2

	Moniammatillisuus/ ammattilaisten välinen yhteistyö on sujuvaa organisaatiosi sisällä.				Yhteistyö organisaatiosi ulkopuolisten toimijoiden kanssa on sujuvaa.				Hoito-/palveluprosessit toteutetaan suunnitelmallisesti eri toimijoiden kanssa.			
	aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	87	61	13	9	65	46	35	25	59	42	41	29
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	82	18	18	4	59	13	41	9	73	16	27	3
Itä-Lappi	64	7	36	4	64	7	36	4	64	7	36	4
Pohjois-Lappi	82	14	18	3	71	12	29	5	59	10	41	7
Tunturi-Lappi	75	12	25	4	56	9	44	7	56	9	44	7
Yhteensä	82	112	18	24	64	87	37	50	61	84	39	53

Ammattilaisten välisen yhteistyön toteutuminen työskentelyalueen mukaan 2/2

	Työnjako ja vastualueet ovat selvät eri toimijoiden välillä.				Hoidon ja palvelujen toteuttamisessa hyödynnetään työparia.*				Hoito-/palveluprosessissa tehdään yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.				Hoito-/palveluprosesseissa tehdään yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa.			
	aina/ usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/ usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/ usein		silloin tällöin/ ei koskaan		aina/ usein		silloin tällöin/ ei koskaan	
	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm
Rovaseutu	56	40	55	6	61	44	39	28	36	25	64	44	34	23	66	44
Kemi-Tornio & Tornionlaakso	64	14	36	8	81	17	19	4	38	8	62	13	33	7	67	14
Itä-Lappi	46	5	55	6	55	6	46	5	9	1	91	10	36	4	64	7
Pohjois-Lappi	71	12	29	5	41	7	59	10	41	7	59	10	25	4	75	12
Tunturi-Lappi	53	8	47	7	56	9	44	7	31	5	69	11	31	5	69	11
Yhteensä	58	79	42	58	61	83	39	54	34	46	66	88	33	43	67	88